Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum

Factsheet 2026-4

Recidive onder ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen

Een analyse van recidive na de beëindiging van een werkstraf of toezicht tussen 2012 en 2022

Auteurs: S. Verweij

Samenvatting

In deze factsheet wordt gerapporteerd over geregistreerde recidive — nieuwe strafzaken naar aanleiding van een misdrijf — van volwassenen bij wie tussen 2012 en 2022 een werkstraf of reclasseringstoezicht werd beëindigd.

- Van de volwassenen bij wie in 2022 een werkstraf beëindigd werd, recidiveert 27% binnen twee jaar. Dit aandeel is sinds 2012 met drie procentpunt gedaald.
- Het aandeel volwassenen dat binnen twee jaar na een reclasseringstoezicht recidiveert, ligt in 2022 op 33%. Dit aandeel is sinds 2012 met vier procentpunt gedaald.
- Recidiverende volwassenen bij wie in 2022 de werkstraf werd beëindigd, hebben gemiddeld 1,15 nieuwe strafzaken per jaar. Dit aantal is vrijwel constant gebleven over de tijd.
- Recidiverende volwassenen bij wie in 2022 een reclasseringstoezicht beëindigd werd, hebben gemiddeld 1,86 nieuwe strafzaken per jaar. Het aantal strafzaken per recidiverende ex-ondertoezichtgestelde volwassenen schommelt over de onderzochte periode.

Veranderingen in recidive over de tijd kunnen samenhangen met werkelijke gedragsverandering, verschuivingen in de samenstelling van de onderzochte populatie en/of externe factoren in de strafrechtsketen (bijv. ophelderingspercentage, aangiftebereidheid). Daarom worden in de factsheet ook ontwikkelingen beschreven in omvang en samenstelling van de populaties en andere externe factoren die recidivetrends kunnen beïnvloeden.

Introductie

In deze factsheet wordt gerapporteerd over de recidive van volwassenen die een werkstraf uitvoerden en volwassenen die onder toezicht stonden van één van de reclasseringsorganisaties, te weten: *Reclassering Nederland*, de *Stichting Verslavingsreclassering GGZ* of het *Leger des Heils Jeugdzorg & Reclassering*.[1] Ook wordt gerapporteerd over (veranderingen in) de samenstelling van de onderzochte groepen over de tijd omdat dit mogelijk van invloed is op de recidivetrends. Het huidige onderzoek betreft een herhaalmeting die eens in de twee jaar wordt uitgevoerd.

Methode

Bij de personen in dit onderzoek is de werkstraf of het reclasseringstoezicht (hierna: toezicht) in de periode 2012 tot en met 2022 beëindigd. Tot en met twee jaar na het einde van de werkstraf of het toezicht werd gekeken naar geregistreerde recidive (zie box 1). Er is hiervoor data gebruikt over strafzaken die zijn geregistreerd tot juli 2025. Er wordt gerapporteerd over het percentage personen dat recidiveert en het aantal nieuwe strafzaken van recidiverende personen (frequentie). Voor het meten van recidive wordt gebruikt gemaakt van de WODC-methodiek (Blom et al., 2025). In bijlage 1 wordt ingegaan op de toepassing van deze methodiek in dit specifieke onderzoek.

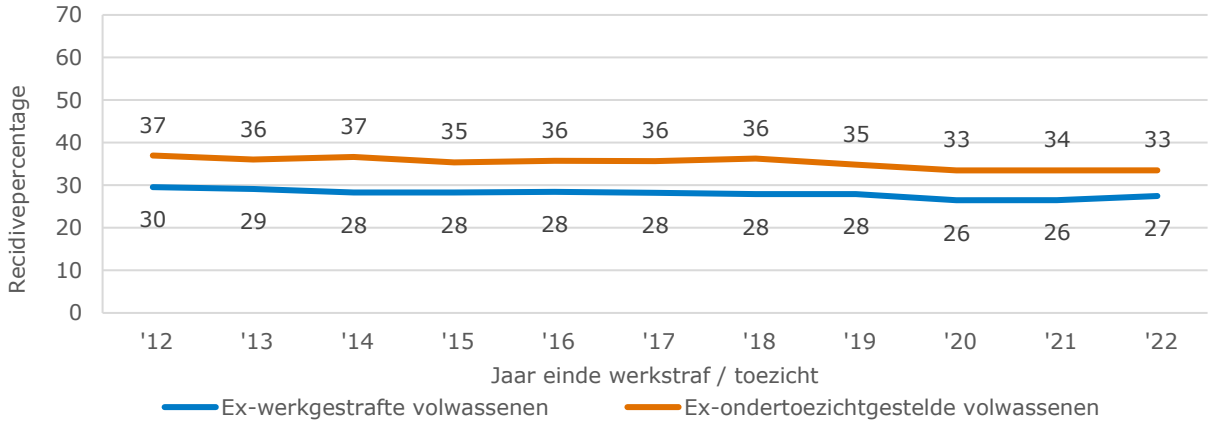
Box 1 Geregistreerde recidive

In deze factsheet wordt geregistreerde recidive gerapporteerd: nieuwe strafzaken naar aanleiding van een of meerdere misdrijven die zijn afgedaan met een straf of andere afdoening van de rechter of het Openbaar Ministerie (OM). Delicten die niet worden ontdekt, waarbij geen verdachte wordt gevonden of die niet door de politie aan het OM worden doorgezonden, blijven buiten beeld. Dit komt doordat de gegevens-bron, de Onderzoeks- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie (OBJD), uitsluitend strafzaken bevat die bij het OM zijn geregistreerd. Bovendien worden nieuwe strafzaken alleen als recidive geteld zodra de rechter of het OM een straf of andere afdoening oplegt die schuld uitdrukt; nieuwe strafzaken die eindigen zonder schuldigverklaring (zoals een technisch sepot of vrijspraak) tellen niet mee. Lopende strafzaken waarin nog geen uitspraak is gedaan, worden (voorlopig) meegeteld als recidive omdat bekend is dat het merendeel van de strafzaken eindigt met een schuldigverklaring (Vink & Diephuis, 2025).

Ontwikkelingen in recidive

Het percentage ex-werkgestrafte volwassenen dat binnen twee jaar recidiveert, is weergegeven in figuur 1 (blauwe lijn).

Figuur 1 Percentage ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen dat binnen twee jaar recidiveert

[1] Er zijn ook factsheets over de recidive van 1) schuldig verklaarde volwassenen en jeugdigen en 2) ex-gedetineerde volwassenen en jeugdigen.

Te zien is dat het recidivepercentage van ex-werkgestrafte volwassenen over de tijd licht gedaald is. Het tweejarige recidivepercentage van volwassenen bij wie in 2012 hun werkstraf werd beëindigd, ligt op 30% en het tweejarige recidivepercentage van personen bij wie in 2022 hun werkstraf werd beëindigd op 27%. Het percentage ex-ondertoezichtgestelde personen dat recidiveert binnen twee jaar (oranje lijn) is ook licht gedaald over de onderzochte periode. Van de personen waarbij in 2012 het toezicht werd beëindigd, heeft 37% binnen twee jaar gerecidiveerd; van de personen waarbij het toezicht in 2022 werd beëindigd, heeft 33% binnen twee jaar gerecidiveerd.

Het recidivepercentage van personen bij wie een werkstraf beëindigd werd, is lager dan het recidivepercentage van personen die onder toezicht waren gesteld. Dit wil echter niet zeggen dat een werkstraf effectiever is dan toezicht De onderzochte populaties verschillen namelijk sterk in samenstelling (achtergrondkenmerken), en die kenmerken beïnvloeden de hoogte van de recidive. Het vergelijken van recidivepercentages van uiteenlopende populaties geeft geen inzicht in de effectiviteit van een sanctie.

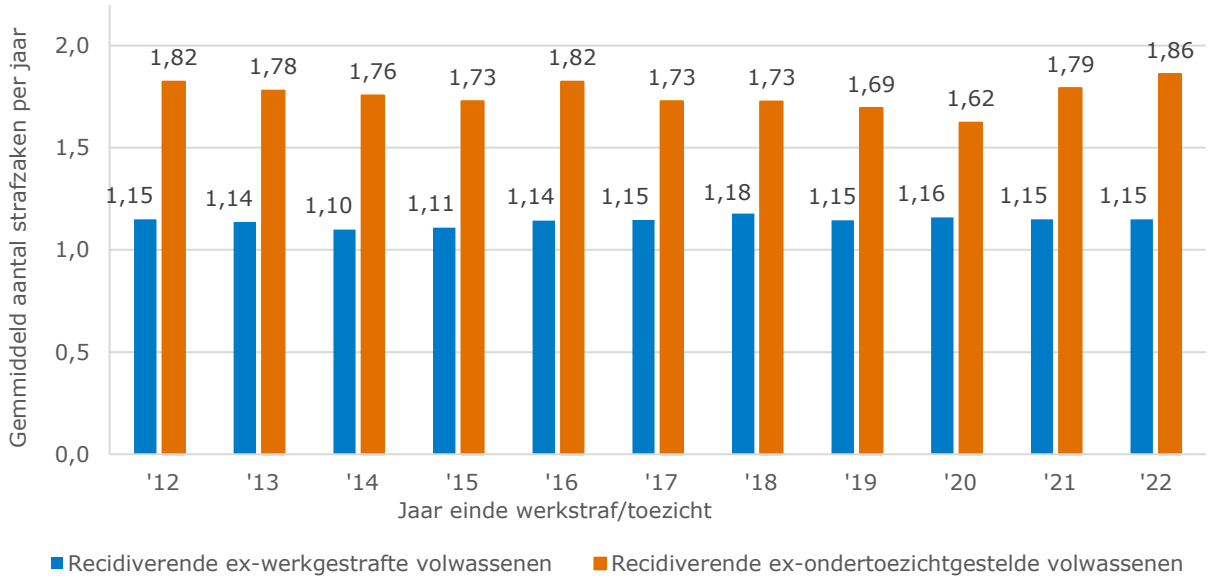
Naast het percentage personen dat heeft gerecidiveerd, is ook gekeken naar het gemiddelde aantal strafzaken van recidiverende personen (de recidivefrequentie; zie box 2).

Box 2 Recidivefrequentie

De recidivefrequentie geeft het gemiddeld aantal strafzaken per jaar weer. In de *twee* jaar na het beëindigen van de werkstraf of het toezicht, wordt per recidiverend persoon het totale aantal strafzaken geteld. Dit totaal wordt omgerekend naar een gemiddelde per jaar, waarbij periodes waarin iemand in detentie zit niet worden meegerekend.[2]

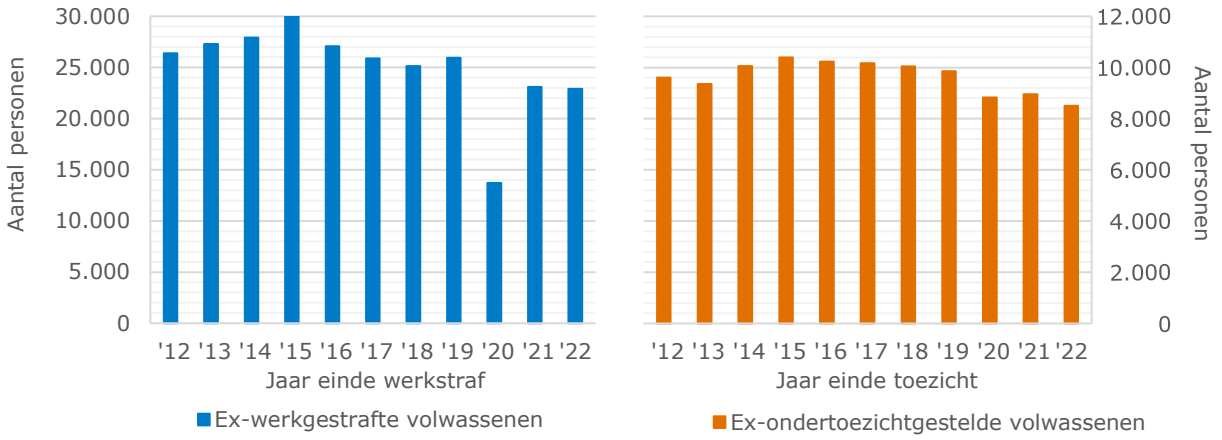
In figuur 2 wordt de recidivefrequentie van recidiverende ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen weergegeven. De recidivefrequentie van ex-werkgestrafte volwassenen is nauwelijks veranderd over de onderzochte periode. Het aantal strafzaken per recidiverend persoon ligt gemiddeld op 1,14 per jaar, met geringe fluctuaties binnen de onderzochte periode. De recidivefrequentie van ex-ondertoezichtgestelde volwassenen ligt met.

Figuur 2 Gemiddeld aantal nieuwe strafzaken per jaar van recidiverende ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen

[2] Zie Blom et al. (2025) voor een uitgebreide uitleg inclusief voorbeeld van hoe bij het berekenen van de recidivefrequentie (voor recidivisten) rekening wordt gehouden met verblijf in detentie.

Figuur 3 Aantal volwassenen bij wie een werkstraf of toezicht werd beëindigd

gemiddeld 1,76 hoger dan die van de ex-werkgestrafte volwassenen. In de onderzochte periode fluctueert de recidivefrequentie ook net iets meer dan bij de ex-werkgestrafte volwassenen. Met name voor personen waarbij het toezicht is beëindigd in 2019 of 2020 ligt de recidivefrequentie lager.[3] Bij personen waarbij in 2022 het reclasseringstoezicht is beëindigd, ligt de recidivefrequentie op 1,86, dat is net iets hoger dan de recidivefrequentie van recidiverende personen waarbij in 2012 het toezicht werd beëindigd.

In eerdere recidivestudies van het WODC (Verweij, 2023; Verweij et al., 2021) werd het gemiddelde aantal nieuwe strafzaken per jaar berekend over een opvolgperiode van vier jaar; in deze factsheet is de opvolgperiode twee jaar. Dit maakt rapportage over recentere eindjaren van werkstraf of toezicht mogelijk. Omdat de kans op nieuwe strafzaken na verloop van tijd afneemt (Tollenaar, 2025), valt het gemiddelde aantal strafzaken per jaar berekend over een opvolgperiode van twee jaar hoger uit dan over een opvolgperiode van vier jaar. De hoogte van de recidivefrequentie in deze factsheet is daarom niet een-op-een vergelijkbaar met die uit eerdere publicaties.

Context: omvang en samenstelling onderzochte groepen

Ontwikkelingen in de samenstelling van de onderzochte populatie kunnen invloed hebben op de recidivetrend. Hieronder worden fluctuaties in de omvang en achtergrondkenmerken van de onderzochte groepen beschreven. Vervolgens wordt ingegaan op de verwachte impact die veranderingen in de groepssamenstelling hebben op de recidive over de tijd.

Omvang

Het aantal volwassenen waarbij een werkstraf is beëindigd, varieert over de periode 2012 tot en met 2022 (zie figuur 3, grafiek links).[4] Er is een aantal opvallende pieken en dalen. Zo is er in 2015 sprake van een piek in het aantal personen van wie de werkstraf is beëindigd. In dit jaar is de uitvoering van een grote werkvoorraad werkstraffen ingelopen (Verweij et al., 2021). In 2020 is er een flinke afname te zien in het aantal personen waarbij een werkstraf is beëindigd. Het is zeer waarschijnlijk dat deze daling het gevolg is van de COVID-19-pandemie; op het moment dat de coronamaatregelen in 2020 werd afgekondigd is Reclassering Nederland gestopt met de uitvoering van alle werkstraffen (Ridderbos-Hovingh et al., 2022). Na de versoepeling van de maatregelen kon men langzaam weer beginnen met het uitvoeren van werkstraffen. Echter, ook op latere momenten in 2020 en 2021 bleven er beperkingen gelden die ervoor zorgden dat minder personen met een werkstraf van start konden gaan. Daarnaast zijn zowel het OM als de rechter in de onderzochte periode steeds minder werkstraffen op gaan leggen (Netten, 2025; Vink & Diephuis, 2025), wat vermoedelijk ook bijdraagt aan de lagere

[3] Later in deze factsheet bespreken we ontwikkelingen die mogelijk ontwikkelingen in recidivetrends kunnen verklaren, zoals de COVID-19-pandemie.

[4] Per jaar werd per persoon alleen de eerst beëindigde werkstraf meegenomen. Voor de ex-ondertoezichtgestelde personen geldt dat per jaar per persoon alleen de eerst beëindigde toezicht werd meegenomen.

aantallen personen bij wie in 2020-2022 een werkstraf werd beëindigd.

In de jaren tot en met 2019 wordt er jaarlijks bij ongeveer 10.000 volwassenen een toezichtperiode beëindigd (zie figuur 3, grafiek rechts). Vanaf 2020 is dit aantal lager, in die jaren is het reclasseringstoezicht bij minder dan 9.000 personen beëindigd. Deze lagere aantallen zijn vermoedelijk te wijten aan de COVID-19- pandemie: er was minder zittingscapaciteit bij rechtbanken waardoor er meer strafzaken zijn afgedaan door het OM en minder door de rechter (OM, 2021; Vink & Diephuis, 2025). Reclasseringstoezicht wordt juist relatief vaak door de rechter opgelegd als voorwaarde bij een (gedeeltelijk) voorwaardelijke sanctie (zie tabel B2.2 in bijlage 2). De ontwikkeling dat het OM meer strafzaken heeft afgedaan in plaats van de rechter heeft daarom waarschijnlijk een dempende werking gehad op het aantal personen die vanaf 2020 reclasseringstoezicht kreeg opgelegd. Aangezien reclasseringstoezicht vaak enkele jaren loopt, heeft dit ook een dempende werking op het aantal personen waarbij in 2021 of 2022 een toezicht beëindigd werd.

Achtergrondkenmerken

In bijlage 2 worden de achtergrondkenmerken van ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen gepresenteerd over de tijd (zie tabel B2.1 en B2.2). Deze achtergrondkenmerken zijn overwegend stabiel gebleven. Ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen zijn overwegend man (respectievelijk 85% / 89%) en de meerderheid heeft al eerdere strafrechtelijke veroordelingen voorafgaand aan deze werkstraf of dit toezicht (88% / 88%).[5] Ook de gemiddelde leeftijd bij de eerste strafzaak (23 / 22), en de wijze van afronding (voltooid versus voortijdig negatief beëindigd) blijft redelijk constant over de onderzochte periode.[6] Hierna volgt een beschrijving van kenmerken die wel gewijzigd zijn over de tijd.

Gemiddelde leeftijd bij beëindiging werkstraf of toezicht

De gemiddelde leeftijd bij beëindiging werkstraf of toezicht is gestegen over de tijd. Voor zowel de populatie ex-werkgestrafte als ex-ondertoezichtgestelde personen geldt dat in de onderzochte periode het aandeel personen tot 24 jaar gedaald is, terwijl het aandeel personen van 50 jaar of ouder is gestegen. De toename van het aantal personen ouder dan 50 jaar kan mogelijk verklaard worden door vergrijzing van de samenleving; het aandeel oudere personen in de Nederlandse samenleving neemt toe. Dit weerspiegelt zich mogelijk in de groep personen die een werkstraf kregen opgelegd of onder toezicht werden gesteld.

Type delict

Het type delict waarvoor een werkstraf of toezicht is opgelegd, lijkt over de tijd ook enigszins te zijn veranderd. Bij de ex-werkgestrafte volwassenen is het aandeel verkeersdelicten over de tijd toegenomen en het aandeel vermogensdelicten gedaald. Dit sluit aan bij de bredere ontwikkeling dat rechters tussen 2012 en 2022 relatief steeds minder vaak een werkstraf oplegden na vermogensdelicten en relatief steeds vaker na verkeersdelicten (Vink & Diephuis, 2025). Het aandeel personen dat onder toezicht is gesteld naar aanleiding van een geweldsdelict is over de onderzochte periode gedaald. In de geraadpleegde literatuur is voor deze daling vooralsnog geen duiding gevonden.

Wijze van uitvoering werkstraf

Van de in 2021 beëindigde werkstraffen zijn er opvallend meer interne werkstrafprojecten (bij de reclassering) uitgevoerd dan in de jaren ervoor. Dit heeft er vermoedelijk mee te maken dat als gevolg van de coronamaatregelen er over het algemeen minder mogelijkheden waren voor volwassenen om bij een externe organisatie een werkstraf te verrichten en er daarom meer ingezet is op interne groepswerkprojecten (Ridderbos-Hovingh et al., 2022).

Duur toezicht

De duur van het toezicht is toegenomen over de onderzochte periode. Personen bij wie in

[5] De in de tekst genoemde percentages en getallen hebben betrekking op personen bij wie in 2012–2022 een werkstraf of toezicht werd beëindigd; het betreft gemiddelden over deze jaren, zoals gepresenteerd in tabel B2.1 en tabel B2.2 in bijlage 2.

[6] Wanneer een werkstraf of toezicht voortijdig negatief wordt beëindigd, is het mogelijk dat er vervangende hechtenis wordt toegepast (werkstraf) of dat een voorwaardelijke vrijheidsstraf (toezicht) alsnog ten uitvoer wordt gelegd.

2012 het toezicht beëindigd werd, stonden gemiddeld 1,6 jaar onder toezicht van de reclassering. Personen bij wie het toezicht in 2022 beëindigd werd, stonden gemiddeld 2,2 jaar onder toezicht. Vooral het aandeel personen die meer dan drie jaar onder toezicht stonden, is in de onderzochte periode toegenomen. De toename van de duur van reclasseringstoezicht hangt wellicht samen met enkele wetswijzigingen die langere (verlengbare) proeftijden mogelijk maakten, zoals de Wet voorwaardelijke sancties (ingevoerd in 2012) en de wet langdurig toezicht (ingevoerd in 2018) (Smit et al., 2018; Van den Broek et al., 2024). Mogelijk maakt de rechter hier gebruik van omdat de problematiek van (een deel van de) personen die onder toezicht werden gesteld over de tijd complexer zou zijn geworden (Bac, 2019; Reclassering Nederland, 2019).

Verwachte invloed veranderingen groepssamenstelling op recidivetrend

De verschuivingen in de leeftijd bij uitstroom hebben naar verwachting een dempende werking op de recidive over de tijd: een hogere leeftijd bij uitstroom drukt doorgaans het recidiverisico (Gendreau et al., 1996; Piquero et al., 2015; Yukhnenko et al., 2020). De recidive na een verkeersdelict is doorgaans lager dan na een vermogensdelict (Tollenaar et al., 2016). Veranderingen in het type delict kunnen daarom de recidive van ex-werkgestrafte personen over de tijd hebben verlaagd. Hoe de veranderingen in het type delict de recidivetrend van ex-ondertoezichtgestelde volwassenen beïnvloedt, is lastiger in te schatten. Het recidiverisico na een geweldsdelict ligt doorgaans lager dan na een vermogensdelict, maar juist hoger dan na andere delicten (Tollenaar et al., 2016). Het is voorts onbekend in hoeverre het individueel of in groepsverband uitvoeren van een werkstraf samenhangt met recidive; dit is nog niet onderzocht. Wat betreft de samenhang van de duur van het reclasseringstoezicht en recidive verschillen de resultaten van eerder onderzoek: er zijn studies die suggereren dat een langere duur van het reclasseringstoezicht samenhangt met een lagere kans op recidive (Verweij & Weijters, 2020; Zebel et al., 2014), terwijl er ook studies zijn waarin er geen verband werd gevonden (Beijersbergen & Verweij, 2020; Zapryanova, 2020). Daarom wordt geen verwachting uitgesproken over de invloed van het veranderde aandeel personen met langer dan drie jaar toezicht op de recidive. Mocht het inderdaad zo zijn dat de problematiek van personen die onder toezicht zijn gesteld complexer is geworden, dan heeft dit vermoedelijk tot gevolg dat de kans op recidive toeneemt onder ex-ondertoezichtgestelde personen. Dit zou een verhogende werking kunnen hebben op de recidive (die overigens niet zichtbaar hoeft te zijn vanwege andere ontwikkelingen die juist een dempende werking hebben).

Overige ontwikkelingen die mogelijk van invloed zijn op de recidivetrend

Naast veranderingen in de samenstelling van de onderzoeksgroep, worden hieronder enkele ontwikkelingen genoemd die mogelijk ook invloed hebben op geregistreerde recidive.

De COVID-19-pandemie

De verschillende maatregelen die golden tijdens de COVID-19 pandemie hadden mogelijk invloed op de hoeveelheid (geregistreerde) criminaliteit (Kruisbergen et al., 2020). Onderzoek suggereert echter dat de invloed van COVID-19 op het totale aantal geregistreerde politie-incidenten en verdachte personen in Nederland beperkt was (Moolenaar & Choenni, 2021). Moolenaar en Choenni (2021) betogen dat er sowieso – los van COVID-19 – sprake is van een dalende trend in het aantal geregistreerde politie-incidenten en verdachte personen. Alleen tijdens de tweede lockdown (oktober 2020 - april 2021) werd er een (klein) effect gevonden op de totale hoeveelheid geregistreerde criminaliteit en verdachte personen. Een ander gevolg van COVID-19 was dat dit leidde tot aanzienlijke achterstanden in de strafrechtketen (Boone et al., 2022). Hierdoor werden in 2020 en 2021 minder toezichten en werkstraffen opgelegd wat terug te zien is in het aantal personen bij wie een toezicht of werkstraf werd beëindigd. De achterstanden hebben echter vermoedelijk geen invloed op de geregistreerde recidive omdat deze ondertussen zijn ingelopen én recidive bepaald wordt op basis van de pleegdatum van een delict (bij meerdere delicten in een strafzaak: de vroegste pleegdatum), niet op de afdoeningsdatum van een strafzaak (Blom et al., 2025).

Meldings- en aangiftebereidheid

De mate waarin slachtoffers melding en/of aangifte doen van ondervonden delicten beïnvloedt de mate waarin delicten bij de

politie in beeld komen en daarmee de kans dat een (recidive)delict uiteindelijk als geregistreerde recidive meetelt. De Veiligheidsmonitor laat zien dat over de periode 2012-2023 de meldings- en aangiftebereidheid van ondervonden traditionele (niet online) delicten is gedaald (Moons, 2025). In 2012 is van 44% van de ondervonden traditionele delicten melding gedaan en van 36% van de ondervonden traditionele delicten is aangifte gedaan. In 2023 lagen deze percentages lager op respectievelijk 33% en 27%. De afgenomen meldings- en aangiftebereidheid heeft vermoedelijk een dempend effect op de geregistreerde recidivetrend over de tijd.

Ophelderingspercentage

Een verandering in de mate waarin de politie zaken opheldert, heeft invloed op de geregistreerde recidive; als de politie over de tijd bij meer of minder zaken een verdachte kan aanwijzen, dan verandert dit de kans dat (recidive-)delicten worden opgespoord. Het ophelderingspercentage van alle bij de politie geregistreerde misdrijven is over de periode 2012–2023 niet veel gewijzigd (Kessels, 2025). Dit is een aanwijzing dat de mate waarin de politie zaken opheldert geen grote rol speelt in de geregistreerde recidivetrendcijfers.

Verschuiving naar online delicten

Het aantal door burgers ondervonden traditionele delicten is in de periode 2012-2024 gedaald (CBS, 2026; Moons, 2025), terwijl het aantal ondervonden online delicten in de periode 2014-2019 is toegenomen (Moons, 2025). Deze balans zou ten tijde van de COVID-19-pandemie nog meer richting de online delicten kunnen zijn verschoven omdat er toen minder gelegenheid was om traditionele delicten te plegen waardoor een deel van de criminaliteit zich mogelijk heeft verplaatst. Omdat van online delicten minder vaak aangifte wordt gedaan en de ophelderingskans kleiner is (CBS, 2026; Ruiter et al., 2023) dan van traditionele delicten, wordt hierdoor criminaliteit over de tijd minder volledig geregistreerd. Dit heeft vermoedelijk een dempende werking op de geregistreerde recidive.

Conclusie

Samenvattend, het percentage ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen dat recidiveert, is over de onderzochte periode licht gedaald. De recidivefrequentie van ex-werkgestrafte personen is over de tijd vrijwel hetzelfde gebleven. De recidivefrequentie van ex-ondertoezichtgestelde personen schommelt over de onderzochte periode.

Het duiden van (geregistreerde) recidivetrends bij ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen is complex; een verandering in de cijfers kan voortkomen uit een werkelijke gedragsverandering, een veranderende groepssamenstelling óf uit externe factoren (in de strafrechtsketen), zoals de mate waarin de politie zaken opheldert of de aangiftebereidheid. Wat de groepssamenstelling betreft, laat dit onderzoek zien dat de onderzochte groepen op *belangrijke* voorspellers van recidive (zoals geslacht, leeftijd eerste strafzaak en het aantal eerdere strafzaken) over de tijd grotendeels stabiel zijn gebleven. Hierbij geldt één uitzondering: over de tijd is de gemiddelde leeftijd bij uitstroom toegenomen, wat doorgaans samenhangt met een wat lagere recidivekans. De stijging van de gemiddelde leeftijd zou (deels) kunnen verklaren waarom het recidivepercentage over de tijd is afgenomen. De daling in de meldings- en aangiftebereidheid is echter ook een alternatieve verklaring waarom het (geregistreerde) recidivepercentage over de tijd is afgenomen. Hetzelfde geldt voor de verschuiving over de tijd van traditionele delicten naar online delicten. En mogelijk zijn er nog andere ontwikkelingen gaande waar nu nog niet voldoende zicht op is.

Eerder onderzoek heeft uitgewezen dat het lastig is om meerdere (alternatieve) verklaringen, waarvan soms ook tegengestelde invloeden verwacht worden, kwantificeerbaar te maken (Wartna et al., 2014). Het is aannemelijk dat deze kwantificeerbaarheid ook in de toekomst een uitdaging blijft.

Toekomstig onderzoek

Gezien het complexe samenspel van factoren is verdiepend vervolgonderzoek belangrijk om recidivetrends in de toekomst beter te kunnen duiden. Om die reden zet het WODC in op brede (methodologische) verdiepingsstudies. In 2025 is hiertoe, in samenwerking met het ministerie van Justitie en Veiligheid, een onderzoeksprogramma opgezet dat een drietal

verdiepende onderzoeken bevat. Ten eerste wordt via internationale literatuur gezocht naar factoren die het duurzaam stoppen met criminaliteit (*desistance)* bevorderen. Dit biedt de mogelijkheid om relevante indicatoren te identificeren die momenteel nog niet in recidiveonderzoek worden meegenomen. Ten tweede wordt een uitbreiding van recidivemetingen op basis van politie-incidenten (verder) verkend (zie ook: Tollenaar et al., 2025). Hiermee hopen we een volledige en actueler beeld van (het begin van) criminele carrières te krijgen. Ten slotte wordt de justitiële carrière over de gehele levensloop bezien in samenhang met leefdomeinen zoals schulden en huisvesting, om meer zicht te krijgen op belangrijke kantelpunten in iemands leven. Gezamenlijk versterken deze initiatieven zowel de meting als de duiding van recidive.

Daarnaast kan verdiepend WODC-onderzoek naar de ontwikkeling in de complexiteit van het reclasseringstoezicht bijdragen aan meer inzicht in recidivetrends van ex-ondertoezichtgestelde personen. Vanuit de toezichtpraktijk signaleert de reclassering een verzwaarde populatie met meer multiproblematiek (Kamerstukken II 2022/23, 36200 VI, nr. 20) , ernstige psychiatrische problemen (Reclassering Nederland, 2019) en een toename van verharde of verwarde personen (Bac, 2019). In het verdiepende onderzoek wordt met kwantitatieve én kwalitatieve achterhaald of en hoe de toezichtpopulatie over de tijd is veranderd qua problematiek en/of dat de omstandigheden waaronder de reclassering toezicht moet houden over de tijd veranderd zijn. Bovendien wordt onderzocht in hoeverre de problematiek waar de Nederlandse toezichtpopulatie mee te maken heeft, samenhangt met recidive. De resultaten van dit onderzoek kunnen gebruikt worden om meer duiding te geven aan de recidivetrend onder ex-ondertoezichtgestelde volwassenen.

Literatuur

Bac, J. (2019). *Begrotingsbehandeling Justitie & Veiligheid 2020 [brief gericht aan tweede kamer]*.

Beijersbergen, K. A., & Verweij, S. (2020). *De uitvoering van (verscherpt) reclasseringstoezicht bij overvallers en de samenhang met recidive*. WODC. Cahier 2020-14.

Blom, M., Verweij, S., & Tollenaar, N. (2025). *WODC-methodiek recidive meten: 5e herziene versie*. WODC. Memorandum 2025-01.

Boone, M., Dubelaar, M., Van Wingerden, S., Holterman, R., & Pivaty, A. (2022). Hoofdstuk 4 Gevolgen van Covid-19 voor de strafrechtspraak. In M. Ter Voert, E. Bauw, M. Boone, M. Brunning, M. Bruquetas, M. Dubelaar, K. Geertsema, L. Glas, Y. Glasgow, R. Holterman, A. Janssen, A. Pivaty, M. S. Thomas, A. Terlouw, & S. Van Wingerden (Reds.), *Gevolgen van COVID-19 voor de rechtspraak en kwetsbare rechtzoekenden: Een onderzoek naar maatregelen en de positie van rechtzoekenden binnen het straf-, civiele jeugdbeschermings-, en vreemdelingenrecht*. Radboud Universiteit.

CBS. (2026). *Veiligheidsmonitor 2025*.

Gendreau, P., Little, T., & Goggin, C. (1996). A meta-analysis of the predictors of adult offender recidivism: What works! *Criminology*, *34*(4), 575–608. doi.org/10.1111/j.1745-9125.1996.tb01220.x

Kessels, R. (2025). Misdrijven en opsporing. In D. E. G. Moolenaar (Red.), *Criminaliteit en rechtshandhaving 2024: Ontwikkelingen en samenhangen*. WODC. Cahier 2025-8.

Kruisbergen, E., Haas, M., Snijders, J., & Maas, R. (2020). De gelegenheid te baat nemen? Criminaliteit in tijden van corona en sociale onthouding. *Recht der Werkelijkheid*, *41*(3), 31–50.

Moolenaar, D. E. G., & Choenni, S. (2021). *Effect van COVID-19 op de strafrechtketen*. WODC. Memorandum 2021-3.

Moons, E. A. L. M. G. (2025). Criminaliteit en slachtofferschap. In D. E. G. Moolenaar (Red.), *Criminaliteit en rechtshandhaving 2024: Ontwikkelingen en samenhangen*. WODC. Cahier 2025-8.

Netten, C. P. M. (2025). Vervolging van misdrijven. In D. E. G. Moolenaar (Red.), *Criminaliteit en rechtshandhaving 2024: Ontwikkelingen en samenhangen*. WODC. Cahier 2025-8.

OM. (2021). *Jaarbericht 2020*. Openbaar Ministerie.

Piquero, A. R., Jennings, W. G., Diamond, B., & Reingle, J. M. (2015). A systematic review of age, sex, ethnicity, and race as predictors of violent recidivism. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, *59*(1), 5–26. doi.org/10.1177/0306624X1351473

Reclassering Nederland. (2019). *Naar een veiliger samenleving: Jaarverslag 2018*.
Ridderbos-Hovingh, C., Beuker, M., Van Bergen, E., Krol, E., & Winter, H. (2022). *Ervaringen met elementen uit de tijdelijke COVID-19-wetgeving Justitie en Veiligheid*. Pro Facto.
Ruiter, S., Van Leuken, M., Van Ruitenburg, T., Schiks, J., & Leukfeldt, R. (2023). *In- en doorstroom van online criminaliteit in de strafrechtketen*. NSCR.
Smit, W., Kuin, M., Meijer, S., & Homburg, G. H. J. (2018). *Evaluatie Wvs & Wvm [Evaluation Wvs & Wvm]*. Regioplan.
Tollenaar, N. (2025). *Resterende recidiverisico's na specifieke delicten: Een eerste verkenning voor empirische onderbouwde VOG-terugkijktermijnen*. WODC. Factsheet 2025-03.
Tollenaar, N., Blom, M., & Mensink, K. (2025). *Ontwikkeling WODC-methodiek recidive meten op basis van politie-incidenten*. WODC. Cahier 2025-11.
Tollenaar, N., Wartna, B. S. J., Van der Heijden, P. G. M., & Bogaerts, S. (2016). StatRec – performance, validation and preservability of a static risk prediction instrument. *Bulletin de Methodologie Sociologique*, *129*, 25–44. doi.org/10.1177/0759106315615504
Van den Broek, T., Kool, J. H., & Nagtegaal, M. H. (2024). *Langdurig toezicht bij ernstige gewelds- en zedendelinquenten: Een meta-review naar effectieve (elementen van) toezicht/behandelprogramma's en veronderstelde werkzame mechanismen*. WODC. Cahier 2024-8.
Verweij, S. (2023). *Recidive onder ex-werkgestraften en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen*. WODC. Factsheets 2023-04
Verweij, S., Tollenaar, N., Teerlink, M., & Weijters, G. (2021). *Recidive onder justitiabelen in Nederland: Verslag over de periode 2008-2020*. WODC. Cahier 2021-21.
Verweij, S., & Weijters, G. (2020). *Recidive tijdens en na reclasseringstoezicht: Een onderzoek naar de uitvoering van reclasseringstoezicht en de samenhang met recidive*. WODC. Cahier 2020-20.
Vink, M., & Diephuis, B. J. (2025). Berechting van misdrijven. In D. E. G. Moolenaar (Red.), *Criminaliteit en Rechtshandhaving 2024: Ontwikkelingen en samenhangen*. WODC. Cahier 2025-8.
Wartna, B. S. J., Tollenaar, N., Verweij, S., Timmermans, M., Witvliet, M., & Homburg, G. H. J. (2014). *Terugval in recidive: Exploratie van de daling in de recidivecijfers van jeugdigen en ex-gedetineerden bestraft in de periode 2002-2010*. WODC. Cahier 2014-16.
Yukhnenko, D., Blackwood, N., & Fazel, S. (2020). Risk factors for recidivism in individuals receiving community sentences: a systematic review and meta-analysis. *CNS spectrums*, *25*(2), 252–263. doi.org/10.1017/S1092852919001056
Zapryanova, M. (2020). The effects of time in prison and time on parole on recidivism. *Journal of Law and Economics*, *63*. doi.org/0022-2186/2020/6304-0022$10.00
Zebel, S., Alberda, D., & Wartna, B. (2014). *Recidive na een reclasseringscontact*. WODC. Onderzoek en beleid 312.

Bijlage 1 Methodiek recidivemeting ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen

In het WODC-rapport 'WODC-methodiek recidive meten' wordt uitgebreid toegelicht hoe bij het WODC (geregistreerde) recidive gemeten wordt (Blom et al., 2025). In deze bijlage worden een aantal methodologische kenmerken besproken die specifiek gelden voor de recidivemeting van ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen. Voor de rest wordt de standaard werkwijze zoals toegelicht in de WODC-methodiek gevolgd.

Aanvullende databronnen

Voor de recidivemeting onder ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen. wordt, naast de OBJD-data, gebruikgemaakt van data uit het Integraal Reclassering Informatiesysteem (IRIS) verstrekt door de drie reclasseringsorganisaties (3RO). In IRIS staan alle werkstraf- en toezichtsopdrachten geregistreerd die door of namens de Reclassering Nederland (RN), de Stichting Verslavingsreclassering GGZ (SVG) of het Leger des Heils Jeugdzorg & Reclassering (LdH) worden uitgevoerd. Van elke opdracht wordt geregistreerd wanneer deze begint en eindigt. Het IRIS bevat verder onder andere informatie over de strafrechtelijke titel, het parketnummer van de strafzaak waarvoor het toezicht of de werkstraf is opgelegd en de wijze waarop het toezicht of de werkstraf beëindigd is (afgerond na de vooraf bepaalde termijn versus een voortijdige beëindiging).

Selectie onderzoeksgroep

De onderzoeksgroepen ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen bestaan uit personen van wie in de periode 2012 tot en met 2022 een werkstraf of toezicht is beëindigd.[7] Werkstrafopdrachten die met elkaar in de tijd overlappen worden samengenomen tot één werkstraftraject. Werkstraffen die niet in tijd met elkaar overlappen, maar wel zijn opgelegd naar aanleiding van dezelfde strafzaak(combinatie) worden ook samengenomen. Het gaat dan vaak om werkstraffen die in eerste instantie niet werden voltooid en waarvoor men later een herkansing kreeg. Een persoon kan verder slechts één keer per uitstroomjaar in de onderzoeksgroep ex-werkgestrafte volwassenen worden opgenomen. Bij personen die binnen één jaar meerdere werkstraf-trajecten beëindigen, wordt alleen de vroegst beëindigde werkstraf geselecteerd. Voor de toezichtsopdrachten wordt dezelfde procedure aangehouden: in tijd overlappende opdrachten worden samengenomen, evenals toezichtsopdrachten die niet in tijd overlappen maar die zijn opgelegd naar aanleiding van dezelfde strafzaak(combinatie). Indien een persoon in één jaar meerdere toezichtstrajecten beëindigd, dan wordt alleen het vroegst beëindigde toezichtstraject geselecteerd.

In de onderzoeksgroepen ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen zitten niet alleen personen die louter een werkstraf kregen opgelegd of die alleen onder toezicht stonden. Het is mogelijk dat de werkstraf is gecombineerd met een andere (onvoorwaardelijke) sanctie zoals een vrijheidsstraf of geldboete. Toezicht is geen op zichzelf staande sanctie, maar is vaak een onderdeel van een (deels) voorwaardelijke sanctie of van detentiefasering (zoals de voorwaardelijke invrijheidsstelling of een penitentiair programma; zie voor meer informatie: Verweij & Weijters, 2020). Het is dus waarschijnlijk dat een substantieel deel van de ex-ondertoezichtgestelde volwassenen voor de start van het toezicht in detentie (PI of JJI) heeft verbleven.

Voor de onderzoeksgroepen ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen gelden de volgende in- en exclusiecriteria:

- Een persoon moet daadwerkelijk gestart zijn met een werkstraf of toezicht. Dat betekent dat personen van wie de werkstraf of het toezicht volgens de registratie niet is gestart buiten beschouwing worden gelaten. Hetzelfde geldt voor werkstraffen waarbij slechts een intakegesprek is geweest maar die niet daadwerkelijk gestart zijn. Toezichtsopdrachten waarbij geen eerste *face-to-face* contact staat geregistreerd, worden ook niet meegenomen. Verder worden toezichtsopdrachten waarvan de begindatum hetzelfde is als de einddatum als niet gestart beschouwd.

[7] Dit kan ook een voortijdige negatieve of positieve beëindiging van het toezicht betreffen. Een negatieve beëindiging kan volgen omdat de cliënt geen medewerking (meer) wil verlenen of dat de algemene of bijzondere voorwaarden overtreden zijn. Een positieve beëindiging wil zeggen dat het toezicht voortijdig is afgebroken omdat de reclassering het toezicht niet meer nodig acht.

- Voor de groep ex-ondertoezichtgestelde volwassenen worden alleen personen meegenomen die onder toezicht stonden bij de 3RO. Toezichtsopdrachten waarbij de persoon onder de verantwoordelijkheid van een andere organisatie dan de 3RO viel en waarbij de 3RO slechts elektronisch toezicht hield, worden niet meegenomen omdat dit voornamelijk zeer korte periodes van inzet van de 3RO betreffen zonder de gebruikelijke voorwaarden en/of begeleiding die bij een ondertoezichtstelling hoort.
- Een persoon mag niet overleden zijn voor of op de datum van het einde van de werkstraf of toezicht.

Daarnaast is er nog een aantal andere redenen waarom bepaalde personen niet in de onderzoeksgroepen zijn opgenomen:
- Alleen personen die in de OBJD kunnen worden teruggevonden, worden meegenomen in het onderzoek.[8] Het is anders niet mogelijk om recidive te berekenen.
- Personen die na de afronding van de werkstraf of het toezicht nog twee volledige jaren in een JJI of PI verbleven, worden uit de onderzoeksgroep verwijderd.[9] Deze personen hebben immers een veel kleinere kans om te recidiveren.
- Bij het bepalen van de recidivefrequentie worden alleen personen meegenomen die minimaal 30 dagen buiten detentie verbleven (zie Blom et al., 2025).[10]

Start recidivemeting

Voor ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen geldt de datum waarop de werkstraf of het toezicht werd beëindigd als startdatum voor de recidivemeting. Delicten gepleegd tijdens de werkstraf of het toezicht worden dus niet meegeteld als recidive.

[8] Dit betekent dat 0,03% van de volwassenen die in de periode 2012-2022 een werkstraf beëindigden niet konden worden meegenomen in het onderzoek (*n* = 78; deze personen kwamen soms in meerdere cohorten voor). Van de ex-ondertoezichtgestelde volwassenen kon hierdoor 0,1% niet in het onderzoek worden betrokken (*n* = 105; deze personen kwamen soms in meerdere cohorten voor).

[9] Dit komt 55 keer voor bij de ex-werkgestrafte personen en dit komt 391 keer voor bij de ex-ondertoezichtgestelde personen.

[10] Hierdoor worden 281 ex-werkgestrafte volwassenen en 1.062 ex-ondertoezichtgestelde volwassenen niet meegenomen bij het bepalen van de recidivefrequentie

Bijlage 2 Achtergrondkenmerken van ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen

Tabel B2.1 Achtergrondkenmerken van ex-werkgestrafte volwassenen per jaar waarin de werkstraf werd beëindigd[a]

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
N=	26.390	27.293	27.912	30.087	27.075	25.898	25.123	25.934	13.707	23.116	22.914
Sekse											
Man	85%	84%	83%	83%	84%	84%	85%	85%	86%	87%	88%
Vrouw	15%	16%	17%	17%	16%	16%	15%	15%	14%	13%	12%
Leeftijd bij einde werkstraf	*m*=34,7	*m*=34,8	*m*=35,2	*m*=35,7	*m*=35,9	*m*=36,1	*m*=36,5	*m*=36,5	*m*=36,5	*m*=36,8	*m*=36,4
18-20 jaar	4%	4%	3%	3%	3%	3%	2%	3%	2%	2%	2%
20-24 jaar	22%	22%	21%	19%	18%	17%	17%	16%	17%	16%	18%
25-29 jaar	17%	17%	17%	18%	18%	17%	17%	17%	16%	16%	16%
30-39 jaar	23%	23%	24%	24%	26%	26%	26%	28%	28%	29%	29%
40-49 jaar	21%	21%	20%	20%	20%	20%	19%	19%	19%	18%	18%
50 jaar of ouder	13%	14%	15%	16%	16%	17%	18%	18%	18%	18%	17%
Type delict[b]											
Openbare orde[c]	11%	11%	10%	10%	9%	9%	9%	9%	8%	8%	9%
Vermogen zonder geweld	33%	34%	35%	35%	36%	34%	33%	31%	29%	27%	25%
Vermogen met geweld	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	1%	1%	1%	2%
Geweld	24%	23%	22%	22%	21%	21%	21%	20%	21%	21%	21%
Zeden	2%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	2%
Drugs	8%	9%	10%	10%	10%	11%	11%	10%	10%	10%	10%
Verkeer (incl. overtredingen)	14%	15%	15%	14%	15%	16%	17%	21%	24%	24%	26%
Overig (incl. overtredingen)	5%	5%	5%	5%	6%	6%	6%	6%	6%	6%	6%
Onbekend	1%	1%	0%	0%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

N=	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	26.390	27.293	27.912	30.087	27.075	25.898	25.123	25.934	13.707	23.116	22.914
Strafrechtelijk verleden	*m*=7,0	*m*=6,9	*m*=7,0	*m*=7,2	*m*=7,3	*m*=7,3	*m*=7,4	*m*=7,5	*m*=7,7	*m*=7,3	*m*=7,5
Geen eerdere strafzaken	18%	18%	18%	18%	18%	18%	18%	19%	19%	19%	20%
1-2 eerdere strafzaken	25%	25%	25%	24%	24%	25%	24%	23%	23%	24%	23%
3-4 eerdere strafzaken	16%	16%	16%	16%	15%	15%	15%	15%	15%	14%	14%
5-10 eerdere strafzaken	22%	22%	23%	23%	23%	23%	23%	23%	22%	22%	22%
11-19 eerdere strafzaken	10%	10%	10%	11%	11%	11%	12%	12%	12%	12%	12%
20 of meer eerdere strafzaken	8%	8%	8%	8%	8%	9%	9%	9%	9%	9%	9%
Leeftijd eerste strafzaak	*m*=23,3	*m*=23,2	*m*=23,2	*m*=23,2	*m*=23,2	*m*=23,1	*m*=23,2	*m*=23,2	*m*=23,2	*m*=23,1	*m*=22,9
12-17 jaar	37%	37%	37%	38%	38%	38%	37%	38%	37%	37%	37%
18-24 jaar	33%	33%	32%	32%	32%	32%	32%	32%	32%	33%	34%
25-29 jaar	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%
30-39 jaar	11%	11%	11%	11%	11%	11%	11%	11%	11%	10%	10%
40-49 jaar	6%	6%	6%	6%	6%	6%	6%	5%	5%	5%	5%
50 jaar of ouder	4%	4%	4%	4%	4%	4%	4%	4%	4%	4%	4%
Vonnis aantal uren werkstraf	*m*=68,4	*m*=67,9	*m*=65,3	*m*=66,4	*m*=67,8	*m*=67,0	*m*=67,7	*m*=68,3	*m*=66,7	*m*=68,4	*m*=71,9
Maximaal 20 uur	6%	6%	7%	8%	8%	8%	9%	9%	9%	6%	6%
20-40 uur	27%	28%	31%	30%	29%	29%	28%	27%	27%	26%	26%
40-80 uur	36%	35%	33%	33%	32%	33%	32%	33%	33%	36%	34%
80-160 uur	23%	23%	21%	22%	22%	22%	23%	23%	22%	23%	24%
Meer dan 160 uur	8%	8%	7%	7%	8%	7%	8%	8%	8%	8%	9%

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
N=	26.390	27.293	27.912	30.087	27.075	25.898	25.123	25.934	13.707	23.116	22.914
Uitvoering werkstraf											
Individueel bij een externe organisatie	56%	59%	55%	56%	58%	59%	60%	62%	62%	52%	55%
Groepsproject Reclassering Nederland	43%	41%	45%	44%	42%	41%	40%	38%	38%	48%	45%
Afronding werkstraf											
Voortijdige negatieve beëindiging	6%	6%	6%	7%	7%	8%	8%	9%	10%	8%	10%
Voltooid	94%	94%	94%	93%	93%	92%	92%	91%	90%	92%	90%

a Bij meer dan één beëindigde werkstraf binnen één jaar, is de eerste als uitgangpunt gekozen.

b Dit betreft het zwaarste feit binnen de strafzaak. In een strafzaak kunnen meerdere feiten kunnen voorkomen. Het zwaarste feit is vastgesteld door de hoogste maximale strafdreiging die hoorde bij de artikelcombinaties van de strafbare feiten te bepalen. Hierbij is ook rekening gehouden met strafverandernde omstandigheden, zoals recidive (verhogend) of poging (verminderend). Voor verdere toelichting, zie Blom et al. (2025).

c Vernieling, lichte agressie en openbare orde.

Noot: *N* = aantal personen; *m* = gemiddelde. In verband met missende waarden tellen de kolompercentages niet altijd op tot 100%.

Tabel B2.2 Achtergrondkenmerken van ex-gedetineerde jeugdigen per jaar van uitstroom[a]

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
N=	9.610	9.352	10.053	10.395	10.235	10.176	10.035	9.852	8.828	8.955	8.955
Sekse											
Man	90%	90%	90%	89%	89%	88%	88%	88%	88%	89%	89%
Vrouw	10%	10%	10%	11%	11%	12%	12%	12%	12%	11%	11%
Leeftijd bij einde toezicht	*m*=35,5	*m*=35,4	*m*=36,0	*m*=36,2	*m*=36,7	*m*=37,2	*m*=37,3	*m*=37,9	*m*=37,8	*m*=38,1	*m*=37,9
18- 20 jaar	3%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	1%	1%	1%
20-24 jaar	21%	21%	20%	19%	17%	16%	15%	14%	14%	14%	14%
25-29 jaar	15%	16%	17%	16%	17%	17%	17%	16%	16%	15%	15%
30-39 jaar	25%	24%	25%	25%	26%	26%	27%	28%	28%	30%	29%
40-49 jaar	23%	22%	22%	21%	22%	22%	21%	22%	22%	20%	22%
50 jaar of ouder	14%	14%	15%	16%	17%	18%	18%	19%	19%	20%	19%

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
N=	9.610	9.352	10.053	10.395	10.235	10.176	10.035	9.852	8.828	8.955	8.955
Type delict[b]											
Openbare orde[c]	8%	7%	7%	7%	7%	7%	7%	8%	7%	7%	8%
Vermogen zonder geweld	22%	22%	23%	25%	27%	27%	30%	28%	28%	26%	25%
Vermogen met geweld	11%	12%	12%	11%	11%	10%	9%	9%	9%	8%	8%
Geweld	40%	40%	39%	37%	36%	36%	34%	35%	34%	34%	33%
Zeden	5%	6%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	6%
Drugs	8%	7%	8%	9%	8%	9%	10%	10%	11%	11%	12%
Verkeer (incl. verkeersovertredingen)	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	2%	2%
Overig (incl. overtredingen)	2%	1%	1%	1%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%
Onbekend[d]	4%	3%	3%	3%	3%	2%	2%	3%	3%	4%	4%
Strafrechtelijk verleden	*m*=10,7	*m*=10,5	*m*=10,7	*m*=10,4	*m*=11,0	*m*=10,8	*m*=11,1	*m*=11,4	*m*=10,9	*m*=10,8	*m*=11,0
Geen eerdere strafzaken	13%	12%	13%	12%	12%	12%	12%	12%	11%	12%	12%
1-2 eerdere strafzaken	19%	20%	19%	19%	19%	19%	18%	17%	18%	19%	18%
3-4 eerdere strafzaken	15%	16%	14%	15%	15%	14%	13%	14%	14%	13%	13%
5-10 eerdere strafzaken	24%	25%	25%	26%	25%	25%	25%	25%	25%	25%	25%
11-19 eerdere strafzaken	14%	14%	15%	14%	15%	15%	16%	16%	16%	16%	16%
20 of meer eerdere strafzaken	15%	14%	15%	14%	15%	15%	16%	16%	16%	16%	16%
Leeftijd 1e strafzaak	*m*=22,3	*m*=22,1	*m*=22,3	*m*=22,2	*m*=22,2	*m*=22,4	*m*=22,3	*m*=22,2	*m*=22,0	*m*=22,3	*m*=21,8
12-17 jaar	45%	45%	44%	45%	45%	44%	45%	44%	45%	43%	44%
18-24 jaar	28%	29%	29%	29%	29%	29%	28%	30%	29%	31%	31%
25-29 jaar	8%	8%	8%	8%	8%	8%	8%	8%	9%	9%	9%
30-39 jaar	9%	9%	9%	9%	10%	10%	10%	9%	9%	9%	8%
40-49 jaar	5%	5%	6%	6%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%
50 jaar of ouder	4%	3%	3%	3%	4%	4%	4%	4%	3%	4%	3%

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
N=	9.610	9.352	10.053	10.395	10.235	10.176	10.035	9.852	8.828	8.955	8.955
Titel einde toezicht											
Voorwaardelijke schorsing preventieve hechtenis	15%	14%	13%	13%	13%	14%	14%	13%	13%	15%	15%
Voorwaardelijk sepot of transactie	7%	9%	13%	14%	12%	11%	10%	10%	10%	9%	8%
(Gedeeltelijk) voorwaardelijke veroordeling	64%	62%	60%	59%	61%	60%	62%	63%	62%	60%	60%
Detentiefasering of v.i.	10%	10%	10%	10%	10%	10%	9%	9%	11%	12%	12%
Overig[e]	4%	4%	4%	5%	5%	5%	5%	4%	5%	4%	5%
Duur toezicht in jaren	*m*=1,6	*m*=1,7	*m*=1,7	*m*=1,8	*m*=1,8	*m*=1,9	*m*=1,9	*m*=2,0	*m*=2,1	*m*=2,1	*m*=2,2
Maximaal één jaar	28%	27%	28%	28%	28%	28%	27%	25%	23%	24%	24%
Eén tot twee jaar	42%	39%	38%	37%	36%	34%	36%	35%	34%	32%	30%
Twee tot drie jaar	22%	25%	23%	24%	22%	22%	20%	23%	23%	23%	24%
Meer dan drie jaar	7%	9%	11%	12%	14%	16%	16%	17%	19%	20%	22%
Afronding toezicht											
Voortijdige negatieve beëindiging	22%	20%	21%	20%	20%	21%	21%	22%	19%	19%	20%
Voltooid[f]	78%	80%	79%	80%	80%	79%	79%	78%	81%	81%	80%

a Bij meer dan één beëindigde toezicht binnen één jaar, is de eerste als uitgangpunt gekozen.

b Dit betreft het zwaarste feit binnen de strafzaak. In een strafzaak kunnen meerdere feiten kunnen voorkomen. Het zwaarste feit is vastgesteld door de hoogste maximale strafdreiging die hoorde bij de artikelcombinaties van de strafbare feiten te bepalen. Hierbij is ook rekening gehouden met strafveranderende omstandigheden, zoals recidive (verhogend) of poging (verminderend). Voor verdere toelichting, zie Blom et al. (2025).

c Vernieling, lichte agressie en openbare orde.

d Het gaat in dit geval om toezichtsopdrachten waarbij geen parketnummer bij geregistreerd stond, wat vermoedelijk registratiefouten zijn. Zonder parketnummer is het niet mogelijk om in de OBJD op te zoeken welk type delict de aanleiding vormde voor het toezicht.

e Waaronder strafrechtelijke maatregelen, zoals ISD, tbs of de PIJ-maatregel.

f Voltooide en voortijdig positief beëindigde toezichten

Noot: *N* = aantal personen; *m* = gemiddelde. In verband met missende waarden tellen de kolompercentages niet altijd op tot 100%.

Deze reeks omvat korte verslagen van onderzoek dat door of in opdracht van het WODC is verricht. Opname in de reeks betekent niet dat de inhoud het standpunt van de Minister van Justitie en Veiligheid weergeeft. Alle rapporten van het WODC zijn gratis te downloaden van WODC Repository.

Het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC), Kennisinstituut voor de rechtsstaat, is een onafhankelijk kennisinstituut dat valt onder het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het WODC draagt bij aan behoud en verbetering van de rechtsstaat via het (laten) uitvoeren van kwalitatief hoog wetenschappelijk onderzoek. En door het aanbieden van gevraagde en ongevraagde kennis, verbeterpunten en (waar mogelijk) denkrichtingen.

Meer informatie:

www.wodc.nl